

OBSAH

Předmluva	9	2.6.3	Expertní metody FMEA, UMRA	66
1 Teorie rizik	13	2.6.3.1	Obecně o expertních metodách	66
1.1 Úvod	13	2.6.3.2	Některá úskalí expertních metod	69
1.2 Filozofie rizika	15	2.7	Přístupy k hodnocení rizika a jeho přijatelnosti	69
1.2.1 Obecný pojem rizika	15	2.7.1	Různé úrovně rizik	69
1.2.2 Riziko v podnikatelském kontextu	16	2.7.2	Možné strategie snižování rizik	71
1.2.3 Inženýrský přístup k rizikům	16	2.7.2.1	Konzervativní přístup	71
1.2.4 Definice rizika a souvisejících pojmu	17	2.7.2.2	Maximalistická a optimalizační strategie snižování rizik	71
1.2.5 Další základní pojmy	18	2.7.3	Kritéria pro volbu přijatelné úrovně rizika	72
1.2.6 Nositel rizik	19	2.7.4	Individuálně přijatelná úroveň rizika	73
1.2.7 Vnímání rizika	19	2.7.5	Úroveň rizika přijatelná veřejnosti	73
1.3 Východiska teorie rizik	20	2.7.6	Postupy pro maximálně možné snížení rizik	74
1.3.1 Nejistota	20	3	Řízení rizik v průběhu přípravy a výstavby inženýrského díla	75
1.3.2 Pravděpodobnost	21	3.1	Specifika řízení rizik během výstavby inženýrského díla	75
1.4 Různé typy rizik	22	3.1.1	Překážky optimálního řízení rizik	75
1.4.1 Geotechnická rizika	22	3.1.2	Rizika různých účastníků výstavby	76
1.4.2 Rizika přírodních katastrof	23	3.1.3	Strategie řízení rizik v průběhu výstavby	78
1.4.3 Environmentální nebo kulturní rizika	24	3.1.4	Optimální rozložení rizik mezi účastníky výstavby	80
1.4.4 Podnikatelská rizika	25	3.2	Metody řízení rizik v různých fázích přípravy a výstavby inženýrského díla	82
1.4.5 Bezpečnostní rizika	26	3.2.1	Řízení rizik ve fázi studie proveditelnosti	82
1.4.6 Finanční rizika	26	3.2.2	Řízení rizik ve fázi přípravné dokumentace	83
1.4.7 Právní rizika	26	3.2.3	Řízení rizik ve fázi zpracování projektové dokumentace pro stavební povolení	84
1.4.8 Technická a technologická rizika	26	3.2.4	Řízení rizik v průběhu výběrových řízení na zhotovitele stavby	85
1.4.9 Rizika vyplývající z profesních pochybení	27	3.2.5	Řízení rizik v průběhu výstavby inženýrského díla	88
1.4.10 Organizační rizika	27	3.3	Řízení rizik prostřednictvím různých forem smluvních vztahů	88
1.4.11 Rizika vyplývající ze souběhu různých druhů nezádoucích jevů	28	3.3.1	Různé formy financování a uspořádání smluvních vztahů	88
1.5 Nejistoty a rizika vyplývající ze spolupůsobení inženýrského díla a jeho horninového prostředí	28	3.3.2	Specifika rizik projektů se smíšeným financováním z veřejných a soukromých zdrojů (projekty PPP)	90
1.5.1 Charakter horninového masivu	29	3.3.3	Specifika rizik velkých inženýrských staveb financovaných výhradně z veřejných zdrojů	91
1.5.2 Poznatelnost či nepoznatelnost reality	31	3.3.4	Směrnice FIDIC pro organizaci výstavby inženýrských staveb	92
1.5.3 Omezení geotechnických modelů horninového masivu	32	3.4	Řízení rizik účastníků výstavby inženýrského díla	92
1.5.4 Různé strategie a cíle měření vlastností hornin	33	3.4.1	Řízení rizik investora	92
1.5.5 Geotechnika a komplexita	36	3.4.2	Řízení rizik zhotovitelem stavebních prací	94
1.5.6 Nejistoty matematických modelů horninového masivu	36	3.4.3	Řízení rizik odborných firem během výstavby	96
2 Metody hodnocení rizik	39	3.5	Úloha manažera rizik	98
2.1 Historický kontext	39	3.6	Financování rizika	100
2.1.1 Metoda pokus – omyl	39	3.6.1	Pojištování	100
2.1.2 Vývoj analytického přístupu	40	3.6.2	Vlastní rizika pojistění	103
2.1.3 Koncept stupně bezpečnosti	40	3.6.3	Financování rizika z vlastních a externích zdrojů nositele rizika	104
2.1.4 Pravděpodobnostní přístup	40	3.7	Informační systém o rizících	106
2.2 Východiska analýzy rizik	41	3.8	Řízení stavebního projektu	108
2.2.1 Snižování nejistot	41	3.8.1	Hlavní subjekty řídící činnosti	108
2.2.2 Hodnocení pravděpodobnosti	41	3.8.2	Důlní inženýrství a podzemní stavitelství	112
2.2.3 Využití statistiky, intervaly spolehlivosti	43	3.8.3	Úloha norem a technických předpisů při snižování rizik	114
2.3 Zásady řízení rizik	46	3.9	Rizika soudních sporů	114
2.3.1 Cíle řízení rizik	46	3.9.1	Příčiny soudních sporů týkajících se inženýrských staveb	114
2.3.2 Podmínky účinného řízení rizik	47	3.9.2	Rizika, která pro účastníky výstavby představuje soudní spor sám o sobě	117
2.3.3 Struktura rizika, komplexní a dílkové riziko	50	3.9.3	Možnosti snižování nebezpečí soudních sporů	118
2.4 Základní postupy praktického řízení rizik	53	3.9.4	Úloha soudních znalců	119
2.4.1 Identifikace rizika	54	3.9.5	Příklad soudního sporu	120
2.4.2 Kvantifikace rizika	55			
2.4.3 Vyloučení (eliminace) rizik	55			
2.4.4 Snižování rizika	55			
2.4.5 Přesun rizika	56			
2.4.6 Podstoupení rizik	56			
2.4.7 Sdílení rizika	57			
2.5 Nástroje k identifikaci rizik	57			
2.5.1 Studie nebezpečí	58			
2.5.2 Identifikace rizik pomocí brainstormingu	58			
2.5.3 Analýza SWOT	59			
2.6 Nástroje pro kvantifikaci rizika	60			
2.6.1 Metody založené na počtu pravděpodobnosti	60			
2.6.2 Logické stromy	60			

4 Geotechnická rizika	122		
4.1 Zásady přípravy a provádění geotechnického průzkumu	123	4.3.4.2 Stanovení hodnoty smluvního geotechnického základu	137
4.1.1 Uvedení do problematiky	123	4.3.5 Řízení rizik prostřednictvím základní geotechnické zprávy	138
4.1.2 Komplexní cíle geotechnického průzkumu pro inženýrské stavby	124	4.4 Geotechnický monitoring	138
4.1.3 Etapovitost geotechnického průzkumu	125	4.4.1 Hlavní zásady použití geotechnického monitoringu na inženýrských stavbách	138
4.1.4 Dílčí cíle geotechnického průzkumu pro inženýrské dílo	126	4.4.2 Zpracování, hodnocení a prezentace naměřených dat	140
4.1.5. Rozsah a komplexnost geotechnického průzkumu pro inženýrské stavby	127	4.4.3 Koncept varovných stavů	140
4.1.6 Zadání geotechnického průzkumu a zadání zpracování dokumentace geotechnického průzkumu	130	4.4.4 Výběrové řízení na zhotovitele monitoringu	146
4.2 Souhrnná geotechnická zpráva	132	4.4.5 Monitoring a řízení rizik v průběhu výstavby	147
4.2.1 Smysl souhrnné geotechnické zprávy	132	4.4.5.1 Kancelář monitoringu	147
4.2.2 Náplň souhrnné geotechnické zprávy	132	4.4.5.2 Projednávání výsledků monitoringu účastníky výstavby	148
4.2.3 Používání souhrnné geotechnické zprávy	133	4.5 Geotechnické sledování v průběhu výstavby	149
4.3 Základní geotechnická zpráva	134	4.6 Důsledky podcenění geotechniky při inženýrských stavbách	150
4.3.1 Podstata základní geotechnické zprávy	134	4.6.1 Vyloučení nedostatečnosti geotechnického průzkumu	151
4.3.2 Ustanovení o odlišných podmínkách staveniště	135	4.6.2 Vyloučení zbytečně velkého rozsahu geotechnického průzkumu	152
4.3.3 Metodika zpracování základní geotechnické zprávy	135		
4.3.4 Stanovování hodnot smluvních geotechnických základů	136		
4.3.4.1 Výběr geotechnických parametrů pro smluvní základy	136		
		5 Budoucnost řízení rizik na inženýrských stavbách	154
		Literatura	162
		Rejstřík	170